

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

K

PETIM STANDARDIZIRANIM OBRAZCEM ZA UPORABO V POSTOPKU ZA IZVRŠEVANJE ČEZMEJNIH DENARNIH KAZNI V SKLADU Z OKVIRNIM SKLEPOM 2005/214/PNZ

Okvirni sklep Sveta 2005/214/PNZ o uporabi načela vzajemnega priznavanja denarnih kazni¹ je bil sprejet 24. februarja 2005. Ta instrument pravosodnemu ali upravnemu organu omogoča, da odločbo, s katero je naloženo plačilo denarne kazni, posreduje neposredno organu v drugi državi EU, ki jo prizna in izvrši brez kakršnih koli dodatnih formalnosti. Postopek se uporablja predvsem, kadar je kazen naložena osebi, ki ne prebiva v državi EU, v kateri je bila kršitev storjena, ter če ta oseba ne plača kazni in nato zapusti ozemlje zadevne države. Predpisani datum začetka izvajanja Okvirnega sklepa je bil 22. marec 2007. Od leta 2017 skoraj vse države članice izvajajo Okvirni sklep, med njimi pa se na leto posreduje več sto tisoč zadev.

Država izdajateljica posreduje odločbo, s katero je naloženo plačilo denarne kazni, skupaj s potrdilom (v Prilogi k Okvirnemu sklepu) v jeziku države članice, ki bo odločbo izvršila. To potrdilo bi moralo vsebovati vse ustrezne informacije, da lahko država izvršiteljica odločbo prizna in izvrši. Eno od načel Okvirnega sklepa je, da pristojni organ v eni državi članici zadevo posreduje neposredno pristojnemu organu v drugi državi članici. V Okvirnem sklepu je v več primerih določeno, da se morajo ti pristojni organi med postopkom posvetovati ali obveščati (npr. v členih 7, 9, 11, 12 in 15). Vendar Okvirni sklep ne določa, v katerem jeziku bi morala potekati ta komunikacija.

Izkušnje zadnjih let so pokazale, da so potrebne druge vrste standardiziranih obrazcev, da bi se olajšala izmenjava informacij o posameznih zadevah med pristojnimi organi. Država izvršiteljica pri vsakem čezmejnem zahtevku v zvezi z denarno kaznijo državi izdajateljici običajno pošlje vsaj dva dopisa, in sicer sporočilo o tem, da je zadevo prejela/sprejela, in sporočilo o končnem rezultatu izvršbe. Nekateri primeri zahtevajo več izmenjave informacij med zadevnimi državami.

Zaradi jezikovnih razlik v EU je obsežna komunikacija na podlagi Okvirnega sklepa drag in dolgotrajen postopek: prvič, zaradi stroškov prevajanja, in drugič, ker je pogosto potrebno veliko časa za ugotovitev, kaj je mišljeno z določeno komunikacijo, in za morebitno prevajanje dokumentov.

Na pobudo Nemčije je bila ustanovljena skupina strokovnjakov, da bi pripravila osnutke določenih standardiziranih obrazcev, ki bi se lahko uporabljali v primerih izvrševanja čezmejnih denarnih kazni, da bi se olajšal postopek priznanja in izvrševanja, ne da bi bilo potrebno dodatno prevajanje.

Pet standardiziranih obrazcev nikakor ne vpliva na materialno vsebino Okvirnega sklepa niti nima normativnega učinka. Ustrezni nacionalni organi jih lahko uporabljajo izključno prostovoljno. Kljub temu so države članice pozvane, naj spodbujajo njihovo uporabo, ker bi

¹ UL L 76, 22.3.2005, str. 16.

se tako olajšal mehanizem za izvrševanje čezmejnih denarnih kazni v skladu z Okvirnim sklepom ter zmanjšalo finančno in upravno breme, ki je povezano s postopkom.

V poznejši fazi bi bilo mogoče razmisliti tudi o prihodnji elektronski izmenjavi informacij iz obrazcev.

METODOLOGIJA STROKOVNE SKUPINE

Pristop

Delovna skupina Evropskega sveta za sodelovanje v kazenskih zadevah (COPEN) je na sestanku 13. aprila 2016 na podlagi pobude Nemčije predlagala, da bi nekatere države članice oblikovale strokovno skupino, ki bi razpravljala o standardiziranih obrazcih in pripravila njihove osnutke, da bi se olajšal postopek za čezmejno izvrševanje denarnih kazni. Evropska komisija je pristala, da se vključi v pripravo osnutkov in usklajuje postopek.

Pripravljenost za sodelovanje v skupini, zadolženi za pripravo osnutkov, so izrazili strokovnjaki iz Poljske, Finske, Nemčije in Nizozemske. Sestali so se 16. oktobra 2016 in 22. novembra 2016 v prostorih GD JUST. Na teh sestankih so razpravljali o zamislih in pripravili osnutke različnih obrazcev. Na sestanku delovne skupine COPEN, ki je potekal 16. decembra 2016, so bili rezultati dela strokovne skupine predstavljeni vsem državam članicam². Na podlagi pisnih pripomb držav članic so strokovnjaki preoblikovali besedila petih obrazcev. ***Namen tega memoranduma je pojasniti, zakaj so bili obrazci pripravljeni, in jih podrobno opisati. Praktikom na tem področju bi to moralo omogočiti pravilno uporabo obrazcev pri njihovem vsakodnevnom delu.*** Besedilo obrazcev je delovna skupina COPEN obravnavala in sprejela na sestanku 21. junija 2017³.

Pristop, ki ga je izbrala strokovna skupina, temelji na notranji logiki/ustroju Okvirnega sklepa in izkušnjah, ki so jih člani skupine pridobili v petih ali več letih praktičnega dela na podlagi Okvirnega sklepa. Izhodišče za pripravo obrazcev je bil postopek za izvrševanje čezmejnih denarnih kazni, posebna pozornost pa je bila namenjena informacijam, ki so potrebne za uspešno izvršitev, in zahtevani izmenjavi informacij med državo izdajateljico in državo izvršiteljico.

Zakaj pet obrazcev?

Pripravljenih je bilo pet obrazcev, da bi se upoštevale različne potrebe po informacijah, ki se pojavijo v postopku izvršitve. Čeprav so nekatere države članice strokovnjake prosile, naj razmislijo o zmanjšanju števila obrazcev z združitvijo nekaterih vidikov različnih obrazcev, so strokovnjaki po ponovni proučitvi sklenili, da se ohrani pet različnih obrazcev, in sicer z argumentom, da se nanašajo na različne vidike postopka. Pričakuje se, da se bodo najpogosteje uporabljali obrazci 1, 2 in 3. Dejstvo, da ne bodo vse zadevne informacije, zlasti o postopku plačila, sporočene v enem obrazcu, bo poenostavilo vsakodnevno delo pristojnih organov. Ker poleg tega uporaba obrazcev ni obvezna, jih lahko države članice uporabljajo po lastni želji in potrebi.

Da bi še dodatno olajšali vsakodnevno delo oseb, zadolženih za obravnavo zadev, in uporabo obrazcev, je bilo sklenjeno, da bodo obrazci na voljo v 23 jezikih EU.

² Dok. 14898/16 JAI 1007 COPEN 361 EJA 83.

³ Dok. 9610/17 JAI 540 COPEN 177 EJA 39.

OPIS OBRAZCEV

Obrazec 1

V skladu s členi 11, 12 in 15 Okvirnega sklepa mora pristojni organ države izdajateljice pristojnemu organu države izvršiteljice zagotoviti določene informacije. Strokovna skupina predlaga uporabo obrazca 1 za olajšanje te komunikacije. Glavni točki sta prostovoljno plačilo (del d) ter popolna ali delna ustavitev izvršitve (del e).

Obrazec 2 (popolno priznanje) in obrazec 3 (izvršitev v celoti)

Obrazca 2 in 3 se nanašata na najpogostejši obvestili na podlagi Okvirnega sklepa, in sicer popolno priznanje in izvršitev v celoti. Zato sta ta obrazca pred ostalima obrazcema (obrazca 4 in 5), ki zajemata vse druge možne scenarije.

Obrazec 2 (popolno priznanje)

Obrazca 2 in 4 se nanašata na informacije, ki jih mora država izvršiteljica zagotoviti državi izdajateljici glede odločitve o priznanju in izvršitvi odločbe. Glede na praktične izkušnje se odločbe v večini primerov v celoti priznajo (na Nizozemskem se na primer v celoti prizna približno 97 % odločb). Zato je bil sestavljen ločen in predvsem kratek obrazec. V takih primerih lahko pristojni/osrednji organ države izvršiteljice uporabi samo en obrazec, označi eno okence, navede ustrezni znesek in obrazec pošlje državi izdajateljici. To je enostavno, odgovorni osebi pa se ni treba ukvarjati z vsemi drugimi možnimi izidi postopka. Poleg tega pristojni organ države izdajateljice takoj ve, kaj pomeni prejeto sporočilo, tudi če je sestavljeno v jeziku države izvršiteljice.

Obrazec 3 (izvršitev v celoti)

Obrazca 3 in 5 se nanašata na informacije, ki jih mora država izvršiteljica zagotoviti državi izdajateljici o (izidu) postopka izvršitve. Izkušnje kažejo, da so denarne kazni po priznanju v večini primerov v celoti plačane. V skladu s tem je bil za to veliko število zadev sestavljen kratek ločen obrazec. Tako kot pri popolnem priznanju lahko pristojni organ države izvršiteljice uporabi samo en obrazec, označi eno okence, navede ustrezni znesek in obrazec pošlje državi izdajateljici.

Obrazec 4 (delno priznanje in popolno nepriznanje) in obrazec 5 (izid izvrševanja odločbe)

Ker sta popolno priznanje in plačilo v celoti zajeta v obrazcih 2 in 3, je treba zajeti tudi vse druge možne izide. Zato je strokovna skupina pripravila še dva obrazca, ki jasno razlikujeta med fazo priznanja (obrazec 4) in postopkom izvrševanja (obrazec 5).

Obrazec 4

Obrazec je povezan s fazo priznanja in zajema vse izide razen popolnega priznanja.

Prve informacije, ki so navedene (dela d.1 in d.2) so najpomembnejše: Kakšen je bil izid postopka priznanja – popolna zavrnitev priznanja ali delno priznanje? – in v primeru delnega priznanja: v kakšnem znesku je bila odločba priznana?

Naslednje vprašanje je, zakaj odločba ni bila v celoti priznana. Zato so v obrazcu 4 naštetih različni razlogi za popolno ali delno nepriznanje:

- v obrazcu 4 so najprej navedeni razlogi za zavrnitev iz člena 7 in člena 20(3) Okvirnega sklepa (del d.3);
- drugi razlogi za zavrnitev, ki niso navedeni v členu 7 in členu 20(3) Okvirnega sklepa, na primer smrt zadevne osebe, so naštet v delu d.4. Če se uporabi eden od teh razlogov, formalno ni podlage (prebivališče ali dohodek v državi izvršiteljici) za prenos zadeve na državo izvršiteljico (člen 4(1) Okvirnega sklepa).

Poleg informacije, da je bila odločba le delno priznana, so lahko navedene tudi dodatne informacije o priznani denarni kazni. Take informacije se lahko zagotovijo, če so na voljo že ob izdaji odločbe (del e):

- nekatere države izvršiteljice odločijo o priznanju tuje odločbe in odobritvi plačila v obrokih z enimaktom. Informacija o tem, da je odobreno plačilo v obrokih, je lahko zelo koristna za tiste države izdajateljice, v katerih odobritev plačila v obrokih vpliva na zastaralne roke. Temu služi del e.1;
- v delih e.2 in e.3 pa so upoštevani drugi vidiki, zakaj je znesek, ki je predmet izvršbe, manjši od skupnega zneska denarne kazni, navedenega v potrdilu.

Obrazec 5 (izid izvršbe odločbe)

Ker obstajajo posebni obrazci za popolno priznanje, celotno izvršitev in popolno/delno nepriznanje, je potreben obrazec, ki zajema vse druge možne izide izvršitve, tj. obrazec 5.

V nekaterih državah izvršiteljicah se plačilo v obrokih ne odobri v isti odločbi, s katero se razglasi priznanje, temveč se obravnava v poznejši fazi postopka izvršitve. Informacija o tem, da je odobreno plačilo v obrokih, je lahko zelo koristna za tiste države izdajateljice, v katerih odobritev plačila v obrokih vpliva na zastaralne roke. Zato je ta informacija vključena tudi v obrazec 5, vendar z drugačnega zornega kota (del d).

Po ustavitvi izvršitve se prve informacije nanašajo na datum ustavitve izvršitve in izid izvršitve. Te informacije se navedejo v delih e.1. in e.2.

Če se po priznanju odločbe znesek odšteje, se lahko ta informacija navede v delu e.3.

V delu e.4 se navedejo razlogi za ustavitev izvršitve (razen izvršitve v celoti). Del e.4 se nanaša tudi na razloge za ustavitev, navedene v členih 12(2), 11(1) in 9(1) Okvirnega sklepa. Ker se člen 9(1) Okvirnega sklepa nanaša na razloge za ustavitev izvrševanja na podlagi prava države izvršiteljice, je v tem delu obrazca poleg najpogostejših razlogov za ustavitev izvrševanja mogoče navesti tudi „druge razloge“.